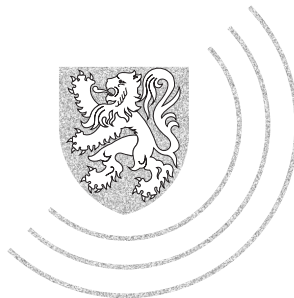

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

10 februari 2004

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Koen Helsen en Carlo Daelman, mevrouw Ria Van Den Heuvel
en de heer Jan Roegiers –**

houdende regeling van de interlandelijke adoptie

AMENDEMENT

Zie :

956 (2001-2002)

- Nr. 1 : Voorstel van decreet
- Nr. 2 : Advies van het Kinderrechtencommissariaat
- Nr. 3 : Verslag over hoorzittingen
- Nr. 4 : Advies van de Raad van State

AMENDEMENT Nr. 1

**voorgesteld door de heren Paul Wille en
Carlo Daelman, mevrouw Ria Van Den Heuvel
en de heer Jan Roegiers**

**Het opschrift en het voorstel van decreet vervan-
gen door wat volgt :**

*“Voorstel van decreet tot regeling van de binnen-
landse en de interlandelijke adoptie van kinderen*

HOOFDSTUK I*Algemene bepalingen en definities**Artikel 1*

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

*Dit decreet is van toepassing op de binnenlandse en
de interlandelijke adoptie van een kind, zijnde een
persoon van minder dan achttien jaar.*

Artikel 3

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° interlandelijke adoptie : de adoptie zoals om-
schreven in artikel 360-2 van het Burgerlijk
Wetboek ;*
- 2° binnenlandse adoptie : die adoptie die geen in-
terlandelijke overbrenging van een kind met
zich meebrengt ;*
- 3° adoptant : een persoon of personen zoals be-
doeld in artikel 343, § 1, van het Burgerlijk Wet-
boek ;*
- 4° afstandouder : een ouder die beslist heeft een
kind af te staan ;*
- 5° adoptiebemiddeling : elke activiteit van een tus-
senpersoon die ertoe strekt een adoptie van een
kind te realiseren ;*

- 6° adoptiedienst : een door de Vlaamse regering
erkende instelling die aan adoptiebemiddeling
doet en de eerste nazorg verstrekt ;*
- 7° buitenlands kanaal : een instantie, instelling of
persoon in het herkomstland van het kind die
bij interlandelijke adoptie bemiddelt ;*
- 8° zelfstandige adoptie : de adoptie waarbij de
adoptant geen beroep doet op een adoptiedienst
en de adoptie zelfstandig tot stand brengt ;*
- 9° Hoge Raad : de Hoge Raad voor adoptie zoals
opgericht door dit decreet ;*
- 10° Vlaamse centrale autoriteit : de autoriteit aange-
wezen door de Vlaamse regering in uitvoering
van dit decreet ;*
- 11° Vlaams adoptieambtenaar : de ambtenaar aan-
gewezen door de Vlaamse regering, die de taken
vervult die hem door dit decreet toegewezen
worden ;*
- 12° Haags verdrag : het verdrag inzake de bescher-
ming van kinderen en de samenwerking op het
gebied van de interlandelijke adoptie, onderte-
kend te Den Haag op 29 mei 1993.*

HOOFDSTUK II*De voorbereidingscentra***AFDELING I***De voorbereiding**Artikel 4*

*De voorbereiding, zoals bedoeld in de artikelen 346-
2, eerste lid, en 361-1, tweede lid, van het Burgerlijk
Wetboek, wordt gevolgd in een door de Vlaamse re-
gering erkend voorbereidingscentrum.*

*Na zijn aanmelding, verwijst de Vlaamse centrale
autoriteit de adoptant naar het voorbereidingscen-
trum van zijn keuze.*

*De voorbereiding wordt gegeven binnen een redelij-
ke termijn nadat de adoptant zich bij het voorberei-
dingscentrum aangeboden heeft.*

Aan het einde van de voorbereiding geeft het voorbereidingscentrum aan de adoptant een attest waaruit blijkt dat hij de voorbereiding heeft gevolgd, conform het model door de Vlaamse regering opgesteld.

Artikel 5

§ 1. De Vlaamse regering bepaalt de algemene inhoud en de minimumduur van de voorbereiding. De voorbereiding kan verschillen naar gelang het gaat over binnenlandse of interlandelijke adoptie.

§ 2. De Vlaamse centrale autoriteit keurt de voorbereidingsprogramma's goed en bepaalt de momenten waarop de voorbereiding wordt gegeven.

§ 3. De Vlaamse centrale autoriteit kan nadere richtlijnen vastleggen met betrekking tot het voorbereidingsprogramma en het volgen ervan door kandidaat-adoptanten.

AFDELING II

Erkenning van de voorbereidingscentra

Artikel 6

§ 1. De Vlaamse regering erkent de voorbereidingscentra op advies van de Vlaamse centrale autoriteit.

§ 2. Om erkend te worden moet het voorbereidingscentrum aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° uitsluitend doelstellingen zonder winstoogmerk nastreven ;*
- 2° een goedgekeurd voorbereidingsprogramma aanbieden ;*
- 3° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse regering ;*
- 4° elke adoptant aanvaarden die zich meldt voor het volgen van een voorbereidingsprogramma ;*
- 5° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discrimina-*

tie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.

§ 3. De erkenning wordt verleend voor minimaal 2 jaar en maximaal 5 jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd.

Het erkende voorbereidingscentrum moet, gebeurlijk om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven :

- 1° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen ;*
- 2° regelmatig aan het overleg tussen de verschillende actoren van binnenlandse en interlandelijke adoptie participeren ;*
- 3° iedereen die zich voor de voorbereiding aanbiedt, registreren ;*
- 4° een jaarverslag opmaken en in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse centrale autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse regering bepaald.*

§ 4. De Vlaamse regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de voorbereidingscentra. Tevens voorziet zij in een beroepsprocedure.

§ 5. De Vlaamse regering stelt een programmering van de voorbereidingscentra op.

Artikel 7

§ 1. De erkenning van een voorbereidingscentrum kan door de Vlaamse regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die zij bepaalt indien de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING III

Kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de voorbereidingscentra

Artikel 8

§ 1. Een deel van de kostprijs van de voorbereiding is ten laste van de adoptant. De Vlaamse regering bepaalt het maximumbedrag ten laste van de adoptant.

§ 2. Het voorbereidingscentrum ontvangt voor de personeels- en werkingskosten een jaarlijkse forfaitaire basissubsidie. Afhankelijk van het aantal gerealiseerde voorbereidings sessies wordt een extra subsidie toegekend.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van het voorbereidingscentrum.

HOOFDSTUK III

Adoptiebemiddeling

AFDELING I

Keuze van de adoptant

Artikel 9

§ 1. De adoptant die in het kader van een binnenlandse adoptie beschikt over een attest waaruit blijkt dat hij de vereiste voorbereiding heeft gevolgd, kan voor adoptiebemiddeling een beroep doen op een erkende adoptiedienst of kan de adoptie zelfstandig tot stand brengen.

De adoptant deelt zijn keuze mee aan de Vlaamse centrale autoriteit.

§ 2. De adoptant, van wie in het kader van een interlandelijke adoptie overeenkomstig artikel 1231-31 van het Gerechtelijk Wetboek de bekwaamheid en de geschiktheid om te adopteren is vastgesteld, kan voor adoptiebemiddeling een beroep doen op een erkende adoptiedienst of kan de adoptie zelfstandig tot stand brengen. De adoptant deelt zijn keuze mee aan de Vlaamse centrale autoriteit.

AFDELING II

Taken van de adoptiediensten

Artikel 10

§ 1. Een adoptiedienst treedt op als tussenpersoon inzake adoptie met als taak te bemiddelen en de eerste nazorg te verstrekken.

§ 2. De taken inzake adoptiebemiddeling zijn :

1° mede op grond van de kindstudie, de juridische en sociaal-psychologische adopteerbaarheid van het kind nagaan ;

2° de adoptanten voorbereiden op de komst van het kind ;

3° de voortgang van de individuele adoptiedossiers begeleiden.

De diensten die bij een interlandelijke adoptie bemiddelen, dienen daarenboven :

1° een adoptiesamenwerking aan te gaan met de buitenlandse kanalen die goedgekeurd zijn door de Vlaamse centrale autoriteit ;

2° de opvolging van de adoptie te realiseren zoals voorzien in de voorschriften en wettelijke bepalingen van de staat van herkomst ;

3° de aankomst van het kind in België te melden bij de Vlaamse centrale autoriteit.

De diensten die bij een binnenlandse adoptie bemiddelen treden bovendien, onverminderd de bepalingen opgenomen in titel 8 van het Burgerlijk Wetboek en hoofdstuk 8bis van het Gerechtelijk Wetboek, volgens de modaliteiten die de regering vastlegt op als tussenpersoon tussen afstandouders, kind en adoptant met het oog op adoptie.

§ 3. De taken inzake de eerste nazorg zijn :

1° de adoptant en het geadopteerde kind bijstaan na de komst van de geadopteerde in het gezin en nazorg verlenen gedurende de eerste fase van hechting en integratie ;

2° de adoptant op de hoogte te stellen van de bestaande nazorg voor adopties.

§ 4. De adoptiedienst stelt een schriftelijke overeenkomst op met elke adoptant waarvoor hij bemiddelt.

In deze overeenkomst wordt zo exact mogelijk de procedure, de kostprijs, de duur en de gewaarborgde dienstverlening omschreven.

§ 5. Van ieder adoptiedossier moet de adoptiedienst, binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie, een kopie bezorgen aan de Vlaamse adoptieambtenaar. De adoptiediensten, die bestaan voor de inwerkingtreding van dit decreet, moeten, binnen vier maanden na deze inwerkingtreding, een kopie van alle dossiers van de gerealiseerde adopties die in hun bezit zijn aan de Vlaamse adoptieambtenaar toesturen.

§ 6. De Vlaamse regering kan de taken, bepaald in de §§ 2 tot 5, nader bepalen.

AFDELING III

Erkenning van de adoptiediensten

Artikel 11

§ 1. De Vlaamse regering erkent de adoptiediensten op advies van de Vlaamse centrale autoriteit.

§ 2. Om erkend te worden moet de adoptiedienst aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° optreden als een vereniging zonder winstoogmerk of als een publiekrechtelijke rechtspersoon ;*
- 2° adoptiebemiddeling en het verstrekken van de eerste nazorg als voornaamste taak hebben ;*
- 3° beschikken over of een beroep kunnen doen op een interdisciplinair team dat is samengesteld zoals bepaald door de Vlaamse regering ;*
- 4° geleid worden door een persoon die beschikt over de kwalificaties zoals bepaald door de Vlaamse regering ;*
- 5° beschikken over voldoende infrastructuur om de opgelegde verplichtingen uit te voeren en de continuïteit van de dienst te verzekeren ;*
- 6° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder enige vorm van discriminatie, zijn ideologische, godsdienstige en filosofische overtuiging respecteren.*

§ 3. De erkenning wordt verleend voor een periode van minimaal 2 jaar en maximaal 5 jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd.

De erkende adoptiedienst moet, gebeurlijk om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, de volgende verplichtingen naleven :

- 1° elke aanvraag van een adoptant die aan de voorwaarden van artikel 9, § 1 of § 2, voldoet, aanvaarden ;*
- 2° de taken vermeld in artikel 10 van dit decreet kwaliteitsvol uitvoeren ;*
- 3° een jaarverslag opmaken en in de loop van het eerste trimester dat volgt op het einde van elk boekjaar toesturen aan de Vlaamse centrale autoriteit. De inhoud van het jaarverslag wordt door de Vlaamse regering bepaald ;*
- 4° regelmatig participeren aan het overleg tussen de verschillende actoren in binnenlandse en interlandelijk adoptie.*

§ 4. De Vlaamse regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de hernieuwing van de erkenning van de adoptiediensten. Tevens voorziet zij in een beroepsprocedure.

§ 5. De Vlaamse regering stelt een programmering van de adoptiediensten op.

Artikel 12

§ 1. De erkenning van de adoptiedienst kan door de Vlaamse regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die zij bepaalt indien de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd of wanneer een ernstig vermoeden bestaat dat de adoptiebemiddeling niet gebeurt in het belang van het kind.

Bij intrekking of schorsing van de erkenning of wanneer een adoptiedienst zijn activiteit stopzet, treft de Vlaamse centrale autoriteit maatregelen in verband met afwerking en overdracht van dossiers.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

AFDELING IV

Kosten van adoptiebemiddeling en subsidiëring van de adoptiediensten

Artikel 13

§ 1. Op het moment dat de adoptant zijn keuze voor een erkende adoptiedienst meedeelt, betaalt hij aan de Vlaamse centrale autoriteit een forfaitaire bijdrage in verhouding tot zijn belastbaar inkomen als bijdrage in de vaste kosten en de dossierkosten in België van de adoptiedienst.

De Vlaamse regering stelt deze barema's vast.

§ 2. Voor de interlandelijke adopties :

1° betaalt de adoptant aan de adoptiedienst de werkings- en procedurekosten die gemaakt werden of zullen worden in het herkomstland van het adoptiekind. De Vlaamse regering bepaalt welke kosten als werkings- en procedurekosten in het herkomstland beschouwd worden. Andere kosten mogen door de adoptiedienst niet aangerekend worden aan de adoptant ;

2° kent de Vlaamse centrale autoriteit, in overeenstemming met de barema's door de Vlaamse regering opgesteld, de adoptant een inkomensgerelateerde toelage toe als tussenkomst in de kosten van de procedure in het herkomstland van het kind en in de eventuele reis- en verblijfskosten van de adoptant.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de verdere regels en modaliteiten met betrekking tot de aanrekening van en de bijdragen in de kosten van een adoptie.

Artikel 14

De erkende adoptiediensten ontvangen de volgende subsidies :

1° een éénmalige installatiepremie ;

2° een jaarlijkse subsidie voor personeels- en werkingskosten ;

3° een jaarlijkse subsidie voor de dossierkosten.

De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen voor de subsidiëring van de adoptiedienst.

HOOFDSTUK IV

De Vlaamse centrale autoriteit, de adoptieambtenaar en de Hoge Raad voor adoptie

Artikel 15

§ 1. De Vlaamse regering wijst een overheidsinstantie aan die fungeert als Vlaamse centrale autoriteit. Voor de interlandelijke adoptie is de Vlaamse centrale autoriteit, de centrale autoriteit als bedoeld in het Haagse verdrag.

§ 2. De Vlaamse centrale autoriteit wordt geleid door de Vlaamse adoptieambtenaar.

§ 3. De Vlaamse centrale autoriteit is belast met de volgende opdrachten :

1° de opdrachten bepaald in dit decreet ;

2° informatie verstrekken met betrekking tot alle aspecten van adoptie aan de adoptant ;

3° de registratie van de adoptanten die zich aanmelden voor adoptie, de doorverwijzing van de adoptant naar een voorbereidingscentrum en de inning van de bijdrage van de adoptant in de kosten van de voorbereiding ;

4° de registratie van de keuze van de adoptant voor adoptiebemiddeling of zelfstandige adoptie en, bij interlandelijke adoptie via adoptiebemiddeling, het doorsturen van het verslag bedoeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek aan de adoptiedienst die de adoptant gekozen heeft ;

5° bij zelfstandige adoptie, de adoptant op de hoogte brengen van de bestaande nazorg in Vlaanderen ;

6° bij zelfstandige interlandelijke adoptie, onderzoek en goedkeuring van het aangebrachte kanaal en het onverwijld doorsturen van het vonnis betreffende de bekwaamheid en de geschiktheid van de adoptant en het verslag bedoeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek aan de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst ;

7° de opdrachten vermeld in artikel 361-3 en artikel 362-3 van het Burgerlijk Wetboek ;

8° de opvolgingsrapportage van de adoptie organiseren en bewaken ;

- 9° desgevallend aan binnenlandse en buitenlandse overheden informatie verstrekken over de regelgeving inzake adoptie alsook over andere relevante gegevens ;
- 10° de samenwerking met de buitenlandse overheden bewerkstelligen zodat bij interlandelijke adopties het belang van het kind en zijn fundamentele rechten worden gewaarborgd en de rechtsregels van de gemeenschappen, federale en internationale overheden worden gerespecteerd ;
- 11° erkende adoptiediensten begeleiden bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, concrete bemiddelingsprocedures ontwikkelen en de concrete adoptiebemiddeling evalueren en verbeteren ;
- 12° bemiddelen tussen de bevoegde buitenlandse overheden en de erkende Vlaamse diensten ;
- 13° buitenlandse kanalen goedkeuren ;
- 14° op verzoek van de Vlaamse regering of op eigen initiatief advies uitbrengen met betrekking tot de intrekking of schorsing van de erkenning van een voorbereidingscentrum, een adoptiedienst of een trefgroep ;
- 15° in uitvoering van de opdrachten vastgelegd in 7° tot 10° van dit artikel, werkafspraken maken met de federale overheid en de andere gemeenschappen ;
- 16° jaarlijks een activiteitenverslag uitbrengen dat wordt overgemaakt aan de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement ;
- 17° ontwikkelen of ondersteunen van programma's in binnen- en buitenland die de doelstellingen ondersteunen van het Haags verdrag en van het internationaal verdrag van 20 november 1989 inzake de rechten van het kind, door België geratificeerd en goedgekeurd bij wet van 25 november 1991.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot de werking van de Vlaamse centrale autoriteit.

Artikel 16

§ 1. De Vlaamse regering benoemt de Vlaamse adoptieambtenaar. Ze bepaalt daartoe de benoemingsvoorwaarden en -modaliteiten.

§ 2. De Vlaamse adoptieambtenaar heeft de volgende taken :

1° de leiding van de Vlaamse centrale autoriteit opnemen en het secretariaat van de Hoge Raad waarnemen ;

2° alle dossiers in verband met adoptie bewaren ;

3° inzage verlenen in de adoptiedossiers volgens de regels bepaald in dit decreet ;

4° bijstand verlenen aan geadopteerden op zoek naar gegevens over hun adoptiedossier en desgevallend ter zake zelf actie ondernemen.

§ 3. De Vlaamse adoptieambtenaar gaat na of een adoptiedossier dat werd overgedragen door een erkende adoptiedienst of een zelfstandige adoptant volledig is en vraagt, in voorkomend geval, elke nadere informatie op.

Artikel 17

§ 1. De Vlaamse regering richt een Hoge Raad voor adoptie op. De Hoge Raad fungeert als advies- en overlegorgaan.

§ 2. De Hoge Raad heeft als opdracht het beleid op het gebied van adoptie te volgen, knelpunten te signaleren die op het veld ervaren worden en de regering advies te verlenen omtrent aangelegenheden die verband houden met binnenlandse en interlandelijke adoptie.

§ 3. De Hoge Raad is minstens samengesteld uit de Vlaamse adoptieambtenaar, de adoptiediensten, de voorbereidingscentra, de trefgroepen, de centra voor geestelijke gezondheidszorg, de door de Vlaamse Gemeenschap aangeduide diensten die geraadpleegd worden in het kader van het maatschappelijk onderzoek bedoeld in de artikelen 1231-6 en 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek, het Steunpunt Nazonzorg Adoptie, de Gezins- en Welzijnsraad en het Kinderrechtencommissariaat.

§ 4. De Hoge Raad kan een beroep doen op externe deskundigen.

§ 5. De voorzitter en de leden worden benoemd door de Vlaamse regering voor een periode van 5 jaar. De termijn is hernieuwbaar.

§ 6. De Hoge Raad ontvangt een jaarlijkse subsidie voor zijn werkingskosten volgens de nadere regels bepaald door de Vlaamse regering.

§ 7. De Hoge Raad komt minstens tweemaal per jaar bijeen.

Over de adviezen op verzoek van de regering rapporteert de Hoge Raad binnen de gestelde termijn. De Hoge Raad kan binnen zijn opdracht zoals bepaald in dit artikel, op eigen initiatief adviezen uitbrengen en daarover aan de regering rapporteren.

§ 8. De Hoge Raad stelt, op de wijze en binnen de termijn door de regering bepaald, een vijfjaarlijks verslag omtrent zijn werking op.

De Hoge Raad legt, binnen drie maanden na zijn concrete samenstelling, aan de regering een voorstel van huishoudelijk reglement voor met betrekking tot de werking van de raad.

De Vlaamse regering stelt vervolgens het huishoudelijk reglement vast.

HOOFDSTUK V

Het Steunpunt Nazorg Adoptie

Artikel 18

§ 1. De Vlaamse regering richt een Steunpunt Nazorg Adoptie op en stelt de regels in verband met de werking en de subsidiëring ervan op.

§ 2. Het Steunpunt Nazorg Adoptie heeft volgende opdrachten :

1° netwerken opzetten tussen bestaande diensten en projecten die een rol spelen in de nazorg bij adoptie, waartoe zeker gerekend worden : adoptiediensten, voorbereidingscentra, centra voor geestelijke gezondheidszorg, diensten die deel uitmaken van de preventieve en gespecialiseerde zorg, trefgroepen van adoptanten, geadopteerden en afstandouders ;

2° samen met de diensten en projecten vermeld in 1° een overkoepelende visie op nazorg uitwerken ;

3° expertise rond adoptie bevorderen bij het bestaande hulpverleningsaanbod ;

4° ondersteunen van de professionalisering van de nazorg ;

5° fungeren als aanspreek- en oriëntatiepunt voor geadopteerden, adoptanten en afstandouders ;

6° fungeren als expertisecentrum ;

7° uitbouwen van een documentatie- en informatiecentrum ;

8° advies verlenen op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse centrale autoriteit of de Vlaamse regering met betrekking tot specifieke nazorginitiatieven en -projecten.

Artikel 19

§ 1. De Vlaamse regering kent een supplementaire taak toe aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg wat betreft de gespecialiseerde hulpverlening inzake adoptie.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de subsidie voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg die de supplementaire taak, bedoeld in § 1, toegewezen krijgen.

HOOFDSTUK VI

Trefgroepen

Artikel 20

§ 1. De Vlaamse regering kan, na advies van de centrale autoriteit, een vereniging met als leden adoptanten, geadopteerden of afstandouders of een combinatie van deze personen, als trefgroep erkennen. Om als trefgroep te worden erkend, moet zij voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° de vorm aannemen van een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° in haar beheersorganen respectievelijk adoptanten, geadopteerden of afstandouders de meerderheid laten uitmaken ;

3° als doelstelling hebben respectievelijk adoptanten, geadopteerden of afstandouders te ondersteunen en hun belangen te onderkennen en te behartigen.

§ 2. De erkenning wordt verleend voor minimaal 2 jaar en maximaal 5 jaar en kan voor dezelfde termijnen worden verlengd. De Vlaamse regering bepaalt de werkzaamheden die een trefgroep dient te verrichten om erkend te blijven of opnieuw erkend te worden, met dien verstande dat de trefgroep tenminste volgende werkzaamheden dient te verrichten :

1° gespecialiseerde nazorg verstrekken aan haar leden, in het kader van het verwerken van de adoptie en het omgaan met rootsvragen, met uitzondering van de nazorg verleend door de adoptiediensten en de centra voor geestelijke gezondheidszorg. In het bijzonder verrichten ze taken op het vlak van :

- a) het verstrekken van informatie met betrekking tot herkomstlanden ;
- b) het organiseren van rootsreizen ;
- c) begeleiden van inzage van adoptiedossiers ;
- d) het opsporen van afstandfamilie ;
- e) het opsporen van afgestane kinderen ;
- f) het begeleiden bij hernieuwde contacten met afgestane kinderen.

2° het bevorderen van onderlinge contacten tussen de leden en het organiseren van praatgroepen ;

3° regelmatig participeren aan het overleg georganiseerd door het Steunpunt Nazorg Adoptie ;

4° het geven van informatie over de rechten en de plichten van respectievelijk adoptanten, geadopteerden en afstandouders ;

5° het inventariseren van de problemen van de leden en het signaleren van probleemsituaties aan de overheid.

Artikel 21

§ 1. De Vlaamse regering stelt de procedure vast voor de aanvraag en de verlenging van de erkenning van de trefgroepen. Tevens voorziet zij in een beroepsprocedure.

De Vlaamse regering kan bijkomende erkenningvoorwaarden opleggen.

§ 2. De erkenning kan door de Vlaamse regering worden ingetrokken of geschorst voor de termijn die zij bepaalt indien de bepalingen van dit decreet niet worden nageleefd. Bij stopzetting van de activiteiten wordt de erkenning ambtshalve geschrapt.

De Vlaamse regering bepaalt de procedure inzake intrekking en schorsing van de erkenning.

§ 3. De Vlaamse regering stelt een programmering voor de trefgroepen op.

Artikel 22

§ 1. De Vlaamse regering kan, binnen de perken van de begrotingskredieten, een jaarlijkse subsidie-enveloppe verlenen aan een erkende trefgroep. Bij het bepalen van de subsidie-enveloppe legt de Vlaamse regering de personeelsformatie die moet worden ingezet, de resultaten die moeten worden bereikt en de werkzaamheden die door de trefgroep moet worden vervuld, vast.

§ 2. De Vlaamse regering kan bijkomende subsidiëringvoorwaarden opleggen. De Vlaamse regering bepaalt de regels met betrekking tot de aanvraag, de vaststelling en de toekenning van de subsidie-enveloppe.

HOOFDSTUK VII

De zelfstandige adoptie

Artikel 23

§ 1. De adoptant die zelfstandig adopteert, meldt dit vooraf aan de Vlaamse centrale autoriteit.

Wanneer de adoptant een interlandelijke adoptie beoogt, doet hij aangifte van het buitenlandse kanaal dat bij de adoptie bemiddelt.

§ 2. De adoptant draagt de verantwoordelijkheid voor het goede verloop van de procedure. Binnen 4 maanden na de adoptie bezorgt de adoptant een kopie van het adoptiedossier met de gegevens omtrent de afkomst van het kind, met name gegevens betreffende de identiteit van de ouders, de gegevens

betreffende het medisch verleden van het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar.

§ 3. De kosten van vertaling en verzending van het dossier vallen ten laste van de adoptant.

§ 4. De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen inzake de zelfstandige adoptie.

HOOFDSTUK VIII

Dossiers uit het verleden

Artikel 24

Elkeen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde is verplicht een kopie van dit dossier over te maken aan de Vlaamse adoptieambtenaar binnen 4 maanden na de inwerkingtreding van dit decreet.

HOOFDSTUK IX

Inzagerecht

Artikel 25

§ 1. Vanaf de leeftijd van 14 jaar heeft de geadopteerde recht op inzage van zijn adoptiedossier.

Over het verzoek tot inzage van een geadopteerde die de leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt, wordt door de adoptieambtenaar, rekening houdend met de maturiteit van de verzoeker, beslist.

§ 2. Elke inzage dient schriftelijk aan de adoptieambtenaar te worden gevraagd. Binnen drie maanden na ontvangst van de aanvraag verleent de adoptieambtenaar inzage van het adoptiedossier of geeft aan de verzoeker kennis van zijn weigering indien het gaat om een verzoeker jonger dan 14 jaar. De inzage door een kind gebeurt onder begeleiding.

§ 3. Elke geadopteerde kan de Vlaamse adoptieambtenaar verzoeken verdere informatie met betrekking tot zichzelf op te vragen.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de nadere voorwaarden en modaliteiten omtrent de uitoefening van het inzagerecht.

HOOFDSTUK X

Het toezicht

Artikel 26

§ 1. De Vlaamse centrale autoriteit oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit decreet. De voorbereidingscentra, de adoptiediensten en de trefgroepen verlenen hun medewerking aan de uitoefening van het toezicht.

§ 2. Het toezicht op de naleving van de erkenningvoorwaarden bepaald in de hoofdstukken II, III en VI wordt op stukken of ter plaatse uitgeoefend. De inspectiedienst heeft ter plaatse toegang tot de individuele adoptiedossiers.

§ 3. De Vlaamse regering kan boekhoudkundige regels vastleggen.

§ 4. De Vlaamse regering kan de regels voor het toezicht en de bevoegdheid van de Vlaamse centrale autoriteit nader bepalen.

HOOFDSTUK XI

Strafbepalingen

Artikel 27

§ 1. Elke persoon die bij adoptie bemiddelt in de zin van dit decreet, zonder in het bezit te zijn van de vereiste erkenning, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 1 tot 5 jaar en met een geldboete van 12,50 euro tot 620 euro.

§ 2. Elke persoon die enig ongeoorloofd materieel voordeel haalt uit een tussenkomst in een adoptie of die met kennis van zaken een persoon heeft geholpen of bijgestaan om deze inbreuk te plegen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 1 maand tot 1 jaar en met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro of met één van beide straffen.

§ 3. De adoptant die in het kader van een zelfstandige adoptie niet binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie een kopie van de gegevens omtrent de afkomst van het kind, met name gegevens betreffende de identiteit van de ouders, de gegevens betreffende het medische verleden van het kind en zijn familie aan de Vlaamse adoptieambtenaar bezorgt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van

1 maand of met een geldboete van 2,5 euro tot 25 euro.

§ 4. Elkeen die in het bezit is van een adoptiedossier van een derde en dit dossier niet heeft overgemaakt binnen 4 maanden na de inwerkingtreding van dit decreet, wordt gestraft met een gevangenisstraf van 1 maand of met een geldboete van 2,5 tot 25 euro.

HOOFDSTUK XII

Slotbepalingen

Artikel 28

De volgende regelingen worden opgeheven :

1° het decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van de adoptiediensten ;

2° het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie.

Artikel 29

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.”.

VERANTWOORDING

I. Inleidende beschouwingen

Het voorliggende amendement vertrekt, uiteraard en voortbouwend op de initieel ingediende tekst, vanuit het verdrag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie, ondertekend te Den Haag op 29 mei 1993 (instemming bij decreet van 8 mei 2002). Daarnaast, en dit is cruciaal en fundamenteel voor het geformuleerde amendement, vertrekt het vanuit de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie (BS 16 mei 2003). Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum en noopt tot een aanpassing van het eerder ingediende decreet. Met name is het nu aangegeven, tegelijkertijd met het aanpassen van de modaliteiten van een interlandelijke adoptie, ook deze voor binnenlandse adopties te herzien.

De wet van 24 april 2003 betekent immers een fundamentele hervorming van het Belgische adoptierecht.

Adoptie is voortaan slechts via een gerechtelijke procedure mogelijk. De vraag naar adoptie van een kind (een persoon minder dan achttien jaar oud) in België wordt ingediend door een verzoekschrift bij de jeugdrechtbank. Bij dat verzoekschrift dient een attest te worden gevoegd waaruit blijkt dat de kandidaten de nodige voorbereiding hebben gevolgd.

In geval van een binnenlandse adoptie wordt de geschiktheid vastgesteld in het kader van de eigenlijke adoptieprocedure. Bij een interlandelijke adoptie wordt de geschiktheid door de jeugdrechtbank vastgesteld in een afzonderlijke, aan de eigenlijke adoptieprocedure voorafgaande, procedure.

Hier zij meteen opgemerkt dat het onderscheid tussen binnenlandse en interlandelijke adoptie niets van doen heeft met de nationaliteit van de partijen. Het onderscheid betreft enkel de interlandelijke overbrenging van een kind. De binnenlandse adoptie is die adoptie die geen interlandelijke overbrenging van het kind met zich meebrengt.

We merken hier eveneens op dat de federale regeling zelfstandige adopties niet uitsluit. Vanzelfsprekend gelden ook hier dezelfde voorwaarden. Het voorliggende amendement geeft de zelfstandige adoptant dan ook een structurele plaats in het adoptiegebeuren, en dat wat alle deelaspecten ervan betreft.

Voor alle adopties geldt de vereiste van voorbereiding en geschiktheid. Beide zijn dwingende adoptievoorwaarden en als dusdanig in het Burgerlijk Wetboek ingeschreven.

Een nieuwe, actuele Vlaamse regeling is dus een absolute noodzaak geworden. Deze regelgeving kan zich niet beperken tot een aanpassing van het decreet van 15 juli 1997 inzake de interlandelijke adoptie. Ook het decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van adoptiediensten, nog steeds van toepassing op de binnenlandse adopties, dient in het licht van de nieuwe federale wetgeving te worden herdacht. Het voorliggende amendement regelt dan ook zowel de binnenlandse als de interlandelijke adoptie van kinderen.

Met deze herziening wordt ook en tegelijkertijd geprobeerd een antwoord te geven op de vele knelpunten van de huidige praktijken.

In wat volgt worden, ter duiding en verdere verantwoording van het amendement, een aantal belangrijke inhoudelijke lijnen toegelicht. Daarbij aansluitend volgt een artikelsgewijze bespreking.

II. Algemene context

1. De bevoegdheden :

In het kader van de adoptie zijn de gemeenschappen exclusief bevoegd voor drie domeinen : de voorbereiding, de bemiddeling en de nazorg.

Verder is een samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen en de federale overheid noodzakelijk. Dit samenwerkingsakkoord legt afspraken vast tussen de federale overheid en de gemeenschappen met betrekking tot de voorbereiding van de adoptant en voorafgaande informatie aan de oorspronkelijke ouders, het maatschappelijk onderzoek, het bewaren, mededelen en overmaken van gegevens, documenten, verslagen en beslissingen. Het samenwerkingsakkoord is op die manier het sluitstuk van de nieuwe adoptieregeling die zijn grondslag vindt in de vermelde federale wet, de decreten van de verschillende gemeenschappen en het samenwerkingsakkoord zelf.

2. De Vlaamse bevoegdheden

2.1. De voorbereiding

In het decreet van 3 mei 1989 houdende erkenning van de adoptiediensten, is een van de opdrachten van de adoptiedienst "de voorbereidende informatieverstrekking aan en de voorbereiding van de natuurlijke ouders, de kandidaat-adoptant en de te adopteren persoon voor wat betreft het belang, de voorwaarden en de gevolgen van de adoptie".

In het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie is sprake van een "voorbereidingsprogramma" dat door de Vlaamse centrale autoriteit wordt goedgekeurd.

De federale wetgever heeft gemeend te moeten stellen dat de inhoud van de voorbereiding "meer bepaald de informatie inhoudt over de stappen in de procedure, de juridische en andere gevolgen van de adoptie, en over de mogelijkheid en het nut van nazorg na de adoptie" (zie de artikelen 346-2 en 361-1 van het Burgerlijk Wetboek).

De voorbereiding moet er op gericht zijn de kandidaten op een positieve wijze met adoptie te confronteren. Met name de betekenis van adoptie voor het geadopteerde kind en het gezin waarin het terecht komt staat daarbij centraal. Belangrijk is dat een accentverschil tussen binnenlandse en interlandelijke adopties in de voorbereiding zijn plaats heeft.

2.2. De bemiddeling

Bemiddeling, matching van kind en adoptanten en eerste nazorg, dat zijn de opdrachten van de adoptiediensten.

Voor de huidige adoptiediensten, zeker de binnenlandse, betekent dit een nuancering van hun dienstverleningsaanbod. De algemene voorbereiding van de kandidaten gebeurt niet langer door deze diensten. De voorbereiding op een concrete adoptie uiteraard wel.

Wat de adoptiediensten die bij binnenlandse adopties bemiddelen aangaat, is hun bemiddelingsopdracht nu geformuleerd als het "volgens de modaliteiten vastgelegd door de Vlaamse regering en onverminderd de toepassing van de federale burgerrechtelijke en gerechtelijke bepalingen, optreden als tussenpersoon tussen afstandouders, kind en adoptant met het oog op adoptie". De taak van de adoptiedienst wordt hier nadrukkelijk gedefinieerd als het optreden als tussenpersoon met het oog op adoptie, met name ten opzichte van een afstandouder die, conform de definitie van het decreet, al beslist heeft een kind af te staan. De verwijzing naar het federale kader verheldert de positie van de adoptiedienst.

De adopteerbaarheid van het kind is een essentieel element in de adoptie. In het voorstel wordt het belang ervan dan ook benadrukt en als eerste opdracht van de adoptiedienst beschouwd.

Alle adoptiediensten krijgen uitdrukkelijk de opdracht in te staan voor de eerste nazorg. Deze primaire nazorg met als doel de integratie van het kind en het gezin te stimuleren, werd reeds door de Vlaamse regering in haar besluiten van 19 april 2002 aan de adoptiediensten toevertrouwd. Nu krijgt ze een decretale basis.

2.3. De nazorg

Adopties verlopen niet altijd zonder problemen. Wanneer de problemen ernstig zijn, zoals bij zware hechtingsproblemen, dan is gespecialiseerde hulpverlening nodig. Voorgesteld wordt aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg deze bijkomende opdracht toe te vertrouwen.

Alle betrokkenen, adoptanten, geadopteerden en afstandouders ervaren vandaag een gebrek aan nazorg. Vaak zoekt men lotgenoten om over de problemen te kunnen praten. Het voorliggende amendement wil deze trefgroepen waarderen en ze een plaats geven in het adoptielandschap.

Het steunpunt adoptie ondersteunt het hele nazorggebeuren als een continuüm van acties en mogelijkheden.

3. De structuren : de Vlaamse centrale autoriteit, de Hoge Raad voor Interlandelijke Adoptie en de Adoptieambtenaar

De Vlaamse centrale autoriteit, geënt op de bepalingen van het Haags verdrag, werd reeds ingevoerd bij het decreet van 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie. De Vlaamse centrale autoriteit is in het voorliggende amendement evenwel een overheidsinstantie die zowel in het kader van de binnenlandse als de interlandelijke adoptie een rol te vervullen heeft.

De Hoge Raad voor adoptie zal door de regering opgericht worden en fungeren als advies- en overlegorgaan. De Raad wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van alle actoren die actief zijn rond adoptie.

De Vlaamse adoptieambtenaar, te benoemen door de Vlaamse regering, heeft de leiding van de Vlaamse centrale autoriteit en zorgt, in zijn hoedanigheid van secretaris, voor de administratieve ondersteuning van de Hoge Raad. Daarnaast heeft de adoptieambtenaar een belangrijke taak als archivaris van de adoptiedossiers.

4. Het recht van de geadopteerde op kennis van de gegevens omtrent zijn persoon

Dit recht wordt doorheen de tekst van het voorliggende amendement gewaarborgd. Niet alleen in de bepaling die het inzagerecht van de geadopteerde waarborgt, maar ook in de verschillende bepalingen die het doorsturen van dossiers en het archiveren ervan regelen met als sluitstuk de bepalingen die het niet doorsturen van stukken of dossiers strafbaar stellen.

5. De kostprijs van de adoptie

Volgende principes leggen de basis voor een adoptiepraktijk die afgestemd is op het inkomen waarover kandidaat-adoptanten beschikken :

- de adoptant blijft voor de voorbereiding een instapbedrag betalen ;
- de adoptant betaalt een forfaitaire en inkomensgerelateerde bijdrage in de vaste kosten en de dossierkosten in België van de adoptiedienst ;
- wanneer het om een interlandelijke adoptie gaat, mag de adoptiedienst enkel de werkings- en procedurekosten in het herkomstland van het kind aan de adoptant aanrekenen. De adoptant krijgt een inkomensgerelateerde toelage als tussenkomst voor de procedurekosten in het herkomstland en zijn eventuele reis- en verblijfkosten van de adoptant.

6. De professionalisering en versterking van het adoptiegebeuren

Zolang er geen federale adoptiewet was, werd de adoptieregeling in Vlaanderen, ook al had die dan een decretale grondslag, onvermijdelijk gekenmerkt door een vorm van juridische vrijblijvendheid, want ze was niet afdwingbaar. Daarnaast kwamen er ook vanuit de praktijk van de voorbije jaren signalen die aangeven dat de adoptiesector inderdaad nood heeft aan duidelijke en afdwingbare processen en procedures. Het driedelige kader daarvoor – de federale wet, de gemeenschapsdecreten en het samenwerkingsakkoord – maakt een professionele uitbouw van de sector mogelijk.

De sleutelementen van het voorliggende amendement vormen dan ook het fundament voor een professionele adoptiepraktijk in Vlaanderen.

De algemene voorbereiding komt er structureel voor alle kandidaat-adoptanten als een eerste stap in het adoptieproces. Wat de praktische modaliteiten betreft (cf. tijdstip waarop de voorbereiding gegeven wordt) komt er ruimte voor meer flexibiliteit. Inhoudelijk kan het accent gelegd worden op de specifieke aspecten van respectievelijk binnenlandse en interlandelijke adoptie.

De voorbereiding op de komst van een individueel kind, wat inherent is aan het bemiddelingsproces, wordt, voor wie niet kiest voor een zelfstandige adoptie, opgenomen door de adoptiedienst.

Voor binnenlandse adopties is deze matching een proces dat voorafgaat aan de beslissing van de jeugdrechter met betrekking tot de geschiktheid van de kandidaat-adoptant(en). Bij interlandelijke adopties volgt de matching op de beslissing met betrekking tot de geschiktheid.

Deze beslissing is een exclusief federale bevoegdheid (jeugdrechter). De gemeenschappen leveren elementen aan de jeugdrechter die hij bij zijn beslissing in overweging kan nemen. De modaliteiten en afspraken die daarbij gelden worden vastgelegd in het samenwerkingakkoord.

De eerste nazorg is een opdracht voor de adoptiediensten. Voor het eerst wordt, daarbij aansluitend, een duidelijk nazorgnetwerk geïnstalleerd : een steunpunt, trefgroepen en gespecialiseerde zorg (centra voor geestelijke gezondheidszorg) zijn er de pijlers van.

Structureel wordt het opvanglandschap overigens ten gronde versterkt. Het algemene optreden van een centrale autoriteit, ten opzichte van zowel binnenlandse als interlandelijke adopties draagt daartoe bij. Dat geldt ook voor de nieuwe functies waarvoor de adoptieambtenaar en de Hoge Raad staan. Bovendien krijgen alle adoptiediensten een basissubsidie. Tot hiertoe kregen de binnenlandse adoptiediensten geen subsidie, de interlandelijke een beperkte.

Die keuze maakt mogelijk dat een systeem wordt ontwikkeld dat de bijdrage van kandidaat-adoptanten in functie van hun inkomen vastlegt.

Het voorliggende amendement hertekent het adoptielandschap. Het doet dat vanuit de bepalingen van de federale wet en met het oog op een duidelijke, hanteerbare, doeltreffende en doelmatige – met andere woorden professionele – aanpak van de adoptiepraktijk.

II. Artikelgewijze bespreking

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen – definities

Artikel 1

Dit artikel hoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel regelt het toepassingsgebied van het decreet. Het stelt enerzijds dat het decreet enkel de adoptie van een kind regelt en anderzijds dat het zowel betrekking heeft op de binnenlandse als op de interlandelijke adoptie.

Met opzet wordt niet gesproken over "een minderjarige". Zoals in artikel 343, § 1, c, van het Burgerlijk Wetboek, wordt kind gedefinieerd als de persoon van minder dan achttien jaar.

Artikel 3

Dit artikel definieert de begrippen die in het decreet worden gebruikt. Ook hier is geopteerd om waar mogelijk naar de federale wet te verwijzen of daar gebruikte omschrijvingen over te nemen. Zo vindt bijvoorbeeld de omschrijving

van "2° binnenlandse adoptie" zijn oorsprong in artikel 1231-2 van het Gerechtelijk Wetboek.

Hoofdstuk II. De voorbereidingscentra

Dit hoofdstuk bestaat uit drie afdelingen : de voorbereiding, de erkenning van de centra en de kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de centra.

Afdeling I. De voorbereiding

Artikel 4

Hierin wordt de werkwijze geregeld. De adoptant meldt zich aan bij de Vlaamse centrale autoriteit. Deze geeft de nodige informatie en verwijst hem naar het erkende voorbereidingscentrum van zijn keuze. De Vlaamse centrale autoriteit int tevens de bijdrage van de adoptant in de voorbereiding.

De adoptant biedt zich aan bij het voorbereidingscentrum, waar hij geregistreerd wordt. De adoptant moet de voorbereiding binnen een redelijke termijn krijgen.

Bij het beëindigen van de voorbereiding dient het centrum de adoptant een attest af te leveren. Dit attest zal overeenkomen met het model dat bij de samenwerkingsovereenkomst gevoegd zal worden. Daardoor kan bedoeld attest door iedere jeugdrechtsbank in België aanvaard worden.

Artikel 5

Dit artikel slaat op de inhoud van de voorbereiding.

De Vlaamse regering bepaalt de algemene inhoud van de voorbereiding. Zoals al in de inleidende beschouwingen werd aangegeven, heeft de federale wetgever in artikel 346-2 en 361-1 van het Burgerlijk Wetboek in algemene termen de minimale inhoud van de voorbereiding bepaald.

Het komt de Vlaamse regering toe deze inhoud nader te omschrijven. De voorbereiding kan onder meer het volgende omvatten : de leefsituatie van afstandouders, de redenen waarom een kind wordt afgestaan, het onder ogen zien van mogelijke hechtingsproblemen en de gevolgen ervan, enzovoort. Bij interlandelijke adoptie is de situatie in het herkomstland en de procedure in dat land niet onbelangrijk.

Het concrete vormingsprogramma wordt door de centrale autoriteit goedgekeurd. Het is ook deze instantie die bevoegd is vrijstelling van bepaalde programmaonderdelen aan adoptanten te geven, bijvoorbeeld wanneer het om een tweede adoptie gaat.

De centrale autoriteit bepaalt op welke tijdstippen de voorbereiding gegeven wordt.

Afdeling II. De erkenning van de voorbereidingscentra

Artikel 6

Dit artikel bevat de regels om een centrum te erkennen en de erkenning te verlengen. De Vlaamse regering erkent de centra op advies van de Vlaamse centrale autoriteit. Belangrijk is dat de voorbereidingscentra verplicht zijn elkeen die zich voor voorbereiding aanbiedt, te aanvaarden. Het voorbereidingscentrum dient iedereen die zich aanbiedt ook te registreren.

Uiteindelijk zal heel het adoptiegebeuren in kaart kunnen gezet worden en kan men weten waar (en waarom) er afgehaakt wordt.

Artikel 7

Hier wordt de intrekking en schorsing van de erkenning van een voorbereidingscentrum geregeld.

Afdeling III. Kosten van de voorbereiding en subsidiëring van de voorbereidingscentra

Artikel 8

In een eerste paragraaf wordt gesteld dat slechts een deel van de kosten van de voorbereiding ten laste van de adoptant is. Het maximumbedrag ten laste zal door de Vlaamse regering worden bepaald. In de tweede paragraaf worden subsidieregels gesteld.

Hoofdstuk III. Adoptiebemiddeling

In dit hoofdstuk wordt gesteld dat de adoptant al dan niet een beroep op een adoptiedienst kan doen. Verder worden de taken van de adoptiediensten opgesomd, hun erkenning wordt geregeld en tenslotte komen de kosten van een adoptie en de subsidiëring van de diensten aan bod.

Afdeling I. Keuze van de adoptant

Artikel 9

Hierin komt, in overeenstemming met de nieuwe federale wet, het verschil in procedure tussen een binnenlandse en een interlandelijke adoptie aan bod.

Bij een binnenlandse adoptie dient de adoptant die over een attest beschikt waaruit blijkt dat hij de nodige voorbereiding heeft gevolgd, een verzoekschrift tot adoptie in bij de jeugdrechtbank. Op straffe van niet-ontvankelijkheid dient bij dat verzoekschrift onder meer een eensluidend verklaard afschrift van de geboorteakte van het kind te worden gevoegd (zie de artikelen 1231-3 en 1231-4 van het Gerechtelijk Wetboek).

De bemiddeling van de adoptiedienst gebeurt desgevallend dus vooraleer het verzoekschrift wordt ingediend.

Bij een interlandelijke adoptie daarentegen bepaalt artikel 361-1 van het Burgerlijk Wetboek dat de adoptanten, alvorens enige stappen met het oog op adoptie te ondernemen, een vonnis moeten verkrijgen waaruit blijkt dat zij bekwaam en geschikt zijn om een interlandelijke adoptie aan te gaan. In het tweede lid van hetzelfde artikel wordt gesteld dat vooraleer de geschiktheid wordt beoordeeld, de adoptanten de nodige voorbereiding moeten hebben gevolgd.

De adoptant meldt zich met een attest waaruit blijkt dat hij de nodige voorbereiding heeft gevolgd, aan bij de jeugdrechtbank en verklaart dat hij een interlandelijke adoptieprocedure wil opstarten. Bij wijze van tussenvonnis beveelt de rechter een maatschappelijk onderzoek. Pas wanneer de jeugdrechtbank de geschiktheid van de adoptant heeft vastgesteld, kan deze laatste zich tot een adoptiedienst wenden (zie de artikelen 1231-27, 1231-28 en 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek).

De adoptant dient zijn keuze om al dan niet een beroep op een adoptiedienst te doen aan de Vlaamse centrale autoriteit mee die deze keuze registreert.

Afdeling II. Taken van de adoptiediensten

Artikel 10

De adoptiediensten hebben twee opdrachten. Bemiddelen bij de totstandkoming van een adoptie en instaan voor de eerste nazorg.

De adopteerbaarheid van een kind is essentieel voor een adoptie. Een adoptie waarvan later blijkt dat het kind niet adopteerbaar was, legt een zware hypotheek op het verdere leven van alle betrokkenen. De kindstudie is hier een belangrijk element.

Bij een binnenlandse adoptie is het de adoptiedienst zelf die deze studie uitvoert, waarheidsgetrouw en met de nodi-

ge diepgang. Bij een interlandelijke adoptie wordt de kindstudie gedaan in het herkomstland van het kind.

Instaan voor de primaire nazorg is de tweede opdracht van de adoptiediensten. Dit betekent vooral tijdens de eerste maanden na de adoptie regelmatig met het adoptiegezin contact opnemen en informeren naar eventuele moeilijkheden. Deze primaire nazorg heeft de bedoeling bij kleine problemen oplossingen aan te reiken en geruststellend te werken en bij ernstige problemen onmiddellijk naar de gepaste hulpverlening door te verwijzen.

De adoptiediensten dienen de adoptanten ook op de hoogte te brengen van de bestaande verdere nazorg.

Verder komt het belang van het inzage-recht van de geadopteerde in zijn dossier en de archivering van deze dossiers tot uiting. De adoptiedienst is immers verplicht binnen vier maanden na de totstandkoming van de adoptie, een kopie van het dossier aan de Vlaamse adoptieambtenaar te bezorgen.

Afdeling III. Erkenning van de adoptiediensten

Artikel 11 en 12

Belangrijk is dat expliciet is ingeschreven dat de persoonlijke levenssfeer van de adoptant wordt geëerbiedigd. Ook moet een adoptiedienst elke aanvraag van een adoptant aanvaarden. Van iedere adoptant die aan de wettelijke vereisten voldoet, dienen zij de vraag om bemiddelend op te treden te aanvaarden.

De erkenning kan worden verleend voor een periode van minimaal twee en maximaal vijf jaar.

De Vlaamse regering kan de erkenning van de adoptiedienst intrekken of schorsen wanneer de bepalingen van het decreet niet worden nageleefd of wanneer de adoptiebemiddeling niet in het belang van het kind gebeurt. Deze uitdrukkelijke bepaling beklemtoont dat het kind in het adoptiegebeuren centraal staat.

Afdeling IV. Kosten van de adoptiebemiddeling en subsidiëring van de adoptiediensten

Artikel 13

Hierin worden de kosten van adoptiebemiddeling geregeld.

Wanneer de adoptant aan de Vlaamse centrale autoriteit meedeelt een beroep op een erkende adoptiedienst te willen doen, betaalt hij een inkomensgerelateerde forfaitaire bijdrage in de vaste kosten en de dossierkosten (in België) van de adoptiedienst.

Wanneer het om een interlandelijke adoptie gaat, betaalt de adoptant aan de adoptiedienst daarenboven de werkings- en procedurekosten die gemaakt (zullen) worden in het herkomstland van het kind.

Van de Vlaamse centrale autoriteit krijgt de adoptant een inkomensgerelateerde toelage als tussenkomst in de procedurekosten gemaakt in het herkomstland en zijn eventuele reis- en verblijfskosten.

Artikel 14

Bepaalt de subsidiëring van de adoptiediensten, zoals eerder aangegeven voor het eerst ook van de binnenlandse adoptiediensten.

Hoofdstuk IV. De Vlaamse centrale autoriteit, de adoptieambtenaar en de Hoge Raad voor adoptie

Artikel 15

Hierin wordt gesteld dat de Vlaamse regering een overheidsinstantie aanduidt als Vlaamse centrale autoriteit en

worden de opdrachten van de Vlaamse centrale autoriteit nader omschreven.

De Vlaamse centrale autoriteit wordt de spil, de Vlaamse adoptieambtenaar, die er de leiding over heeft, de dirigent van het Vlaamse adoptiegebeuren. De Vlaamse centrale autoriteit is het aanspreekpunt, de secretaris (iedere stap wordt geregistreerd) en de bestuurder van elke Vlaamse adoptie. Deze instantie informeert, bewaakt, speelt postbus, geeft adviezen, begeleidt diensten en maakt afspraken met andere overheden.

Artikel 16

Aan de Vlaamse adoptieambtenaar wordt, naast de leiding van de centrale autoriteit en het secretariaat van de Hoge Raad, uitdrukkelijk de taak van archivaris toevertrouwd.

Artikel 17

De Hoge Raad voor adoptie is een advies- en overlegorgaan. In de samenstelling ervan komt nogmaals, door aanwezigheid van het Kinderrechtencommissariaat, de centrale positie van het kind tot uiting. Verder is iedereen die een rol in de Vlaamse bevoegdheden speelt, vertegenwoordigd.

Hoofdstuk V. Het Steunpunt Nazorg

Artikel 18

Dit artikel regelt de oprichting van een Steunpunt Nazorg. Dit Steunpunt regisseert als het ware het totale nazorggebeuren.

Artikel 19

De gespecialiseerde nazorg inzake adoptie wordt toevertrouwd aan de centra voor geestelijke gezondheidszorg die hiervoor een bijkomende subsidie krijgen. Op die manier wordt het verwerven van specifieke deskundigheid in de adoptieproblematiek bevorderd.

Artikelen 20 tot 22

Hierin worden de opdrachten van de trefgroepen, hun erkenning en hun subsidiëring geregeld.

Het belang van trefgroepen ligt erin dat ze de ervaringsdeskundigheid structureel positioneren binnen het adoptiegebeuren. Deze ervaringsdeskundigheid, gecombineerd met een professionele onderbouw, creëert een context van vertrouwen waarin elke vraag van een door een adoptieproces gevatte adoptant, geadopteerde of afstandouder, een passend antwoord kan krijgen.

Hoofdstuk VII. De zelfstandige adoptie

Artikel 23

Adoptie zonder bemiddeling van een erkende dienst is mogelijk. De adoptant maakt zijn keuze kenbaar aan de Vlaamse centrale autoriteit. Wanneer het om een interlandelijke adoptie gaat, doet hij tevens aangifte van het buitenlands kanaal dat voor hem bemiddelt.

De adoptant is verantwoordelijk voor het goede verloop van de procedure en draagt zelf alle kosten van vertaling en verzending van zijn dossier.

Ook de zelfstandige adoptant is ertoe gehouden een kopie van het adoptiedossier met de gegevens omtrent het kind, de identiteit van zijn ouders, de medische gegevens betreffende het kind en zijn familie, aan de Vlaamse adoptieambtenaar te bezorgen.

Hoofdstuk VIII. Dossiers uit het verleden

Artikel 24

Eenieder die over een adoptiedossier van een derde beschikt, dient, binnen vier maanden na de inwerkingtreding van het voorliggend decreet, een kopie van dit dossier aan de adoptieambtenaar te bezorgen.

Hoofdstuk IX. Inzagerecht

Artikel 25

Uitgangspunt hier is dat de geadopteerde vanaf veertien jaar een absoluut recht op inzage van zijn dossier heeft.

Zoals in het besluit van de Vlaamse regering betreffende de integrale jeugdhulp van 13 december 2002 wordt de mogelijkheid geboden om, rekening houdend met zijn maturiteit, de aanvrager die jonger is dan veertien jaar alsnog inzage van zijn dossier en zijn persoonlijke gegevens te geven.

In ieder geval gebeurt de inzage door een minderjarige onder begeleiding. Bij onvolledige gegevens over zichzelf, kan een geadopteerde de adoptieambtenaar verzoeken om verdere informatie op te vragen.

Hoofdstuk X Het toezicht

Artikel 26

Het toezicht op de bepalingen van dit decreet wordt aan de Vlaamse centrale autoriteit toevertrouwd.

Uitdrukkelijk, en om iedere betwisting te vermijden, wordt gesteld dat de inspectiedienst toegang heeft tot de individuele dossiers. De inspectie kan dus in alle gevallen een individuele klacht over of een meer algemeen aangekaart gebrek in de werking van de adoptiediensten toetsen aan hun praktijk.

Hoofdstuk XI. De strafbepalingen

Artikel 27

Enerzijds wordt de ongeoorloofde bemiddeling, anderzijds het gebrek aan doorsturen van de nodige stukken en dossiers aan de adoptieambtenaar, strafbaar gesteld.

Hoofdstuk XII. Slotbepalingen

Artikel 28

Hier worden de bestaande decreten van 3 mei 1989 houdende erkenning van de adoptiediensten en 15 juli 1997 inzake interlandelijke adoptie opgeheven.

Ook wordt de Vlaamse regering gemachtigd de inwerkingtreding te bepalen. Dit om toe te laten de nodige uitvoeringsbesluiten te nemen en om naadloos aan te sluiten bij de inwerkingtreding van de federale wet.